

Використання соціальних мереж в роботі психолога

Денисенко С.О., студентка навчальної групи 22-ПС факультету №2 НАВС.
Науковий керівник: доцент кафедри інформаційних технологій Пакриш О.Є.

В останні роки соціальні мережі набули великої популярності як на території України, так і в усьому світі. Це не дивно, адже це найкращий спосіб залишатися на зв'язку. Кожного дня все більше і більше людей реєструються і починають активну діяльність в багатьох соціальних мережах, які входять до списку найпопулярніших в світі. Інтернет-сервіси соціальних мереж, таких як Facebook і Вконтакті, захоплюють кожну четверту людину на всій земній кулі.

Соціальні мережі почали відігравати надзвичайно важливу роль в житті будь-якого суспільства, що обумовлено необхідністю в задоволенні потреб в спілкуванні та пізнанні чогось нового.

Для початку висвітлимо таке поняття, як соціальні мережі. Соціальна мережа – це спільнота людей, об'єднаних однаковими інтересами, уподобаннями або тих, хто має інші причини для безпосереднього спілкування між собою. Соціальні мережі можна класифікувати за функціональною приналежністю: для розшуку людей, для розваг та спілкування (AsianAvenue, odnoklasniki.ru, vkontakte.ru, Мой мир, Мой круг, Connect, МирТесен); для роботи та бізнесу (moikrug.ru, linkedin.com); спеціалізовані соціальні мережі для тематичного спілкування особливих соціальних груп та категорій людей (інваліди, батьків з малими дітьми, програмісти та інші).

З точки зору сучасної психології соціальні мережі - це чудове середовище для аналізу і вивчення людської особистості. Вони увійшли в стандартний ужиток користування, де для кожного користувача є свій певний стиль поведінки. В соціальних мережах відсутні комунікативні бар'єри, що дозволяє користувачу бути більш відкритим та висвітлювати більше інформації про себе. Така інформація може бути дуже корисною для психологів, що працюють в різних галузях, з метою створення первинного аналізу особистості свого клієнта, створення його психологічного портрету.

Розглянемо основні моменти, на які слід звертати увагу психологу при ознайомленні з профілем свого клієнта:

1. Текстова інформація. Сюди можна віднести: контакти, особисті дані, інформація про освіту та кар'єру, життєва позиція. У контактах користувача можна побачити сайти, що висвітлюють те, чим він цікавиться, свої ціннісні орієнтири: художня література, мода, сучасні технології та інше. Освіта віддзеркалює світогляд особистості. Інформація про кар'єру дає можливість дізнатися про спрямованість особистості, прагнення та тенденції її розвитку в професійній діяльності. У життєвій позиції найчастіше відзначаються побутові пристрасті. Особисті дані вимагають більш глибокого аналізу, з урахуванням особистих записів на своєму профілі, музики, інтересів, відвідуваних груп, що також може надати багато важливої інформації.

2. Віртуальні друзі. Велика кількість друзів може говорити про людину, як про комунікабельну, товариську, незамкнуту, відкриту для нових знайомств. З іншого боку, цей факт може вказувати на її нерозбірливість в контактах. Незначна кількість друзів може вказувати на вибірковість особистості, замкнутість та певну її невідкритість до нових знайомств. При аналізі цих факторів, важливо пам'ятати, що кількість друзів також може залежати від активності та часу проведення користувача в соціальній мережі. Можливо, він рідко заходить і не проявляє активності, через що в нього мало друзів, але це не значить, що в житті він не є комунікабельним.

3. Особисті дані сторінки. Сюди можна віднести: музику, відео, групи, публічні сторінки. Взаємозв'язок музичних переваг і психологічних особливостей довів на своїх дослідженнях британський вчений Андріан Норт. Як приклад, згідно з його класифікацією, любителі поп-музики, як правило, екстраверти. Це впевнені в собі, товариські люди. Класичну музику слухають впевнені в собі, але, як правило, замкнуті люди, інтроверти.

Блюз і джаз: творчі люди. Реп: з високою самооцінкою, товариські, вміють відстояти свою точку зору. Звичайно, є і ті, хто слухає і позитивно сприймає всі музичні стилі. Таких людей небагато, тому складно щось сказати про їхній характер. Імовірно це творчі, неабиякі і непостійні особистості, які прагнуть до змін.

Якщо відео і музику можуть додавати автоматично та без ретельного відбору, то групи співвідносяться з реальними інтересами користувача. Він може бути автолюбителем, літературознавцем, фанатом спорту, здорового способу життя та інше. Це також надає інформацію про спрямованість особистості, її цінності, прагнення до саморозвитку.

4. Стиль викладу своїх думок. За даними вченого Шотіана Бейя з Університету Китайської академії наук у Пекіні, в 2012 році група дослідників провела експеримент, у результаті якого було зроблено висновок, що за кількістю смайлів і інших виразів емоцій можна судити про рівень екстраверсії. Про відкритість людини можна судити по частоту оновленню статусів і особистих думок на своїй сторінці.

5. Фото. Матеріалом для діагностики психологічного стану особистості можуть слугувати аватари, виставлені особистістю на даний момент. За даними психолога Анни Арутюнян, людині, що має велику кількість фото на сторінці, які постійно оновлюються, подобається виставляти себе напоказ, так, щоб якомога більше людей знали, хто він, чим живе, бути в центрі уваги. Якщо цього занадто, можна задуматись над тим, що це люди певного психотипу - істероїди. Головна їх відмінна риса - демонстративність. Порожня сторінка, на якій досить невелика кількість фото, або ж взагалі їх не має, здавалося б, за аналогією, має говорити про закритість, небажання відкривати для інших подробиці свого життя. Але насправді це далеко не завжди так. Можливо, людина зареєструвався просто з інтересу, їй стало не цікаво і воно відвідує свою сторінку дуже рідко. Відверті фото дівчини вказують на те, що вона знаходиться в стані «активного пошуку», прагне залучити чоловічу увагу, а в собі самій понад усе цінує привабливу зовнішність. Чоловіки рідше мають такі фото, але це по аналогії може значити, що вони схильні до самозамилювання та намагаються залучити як найбільше уваги до своїх переваг.

Взагалі треба дивитися на те, які записи та думки висвітлює людина у себе на сторінці. Це дає змогу зрозуміти, чим людина цікавиться, що її тривожить. Це можна прослідкувати на прикладі актуальної в нашій країні теми про групи смерті «Синій Кит», «Тихий дом» та інші. Особистість робить похмурі записи та висвітлює інформацію про бажання виконувати смертельні завдання, що дає змогу зрозуміти про низьку самооцінку особистості та її схильність до суїциду. Така інформація була б корисною для шкільного психолога, адже частіше за всього під вплив смертельних груп попадають підлітки.

Таким чином, жоден психологічний портрет не може бути складений виходячи з одного пункту. Особистість слід розглядати цілісно. Також не варто забувати, що всі деталі профілю можуть не співпадати і заявлені віртуальні цінності можуть відрізнятися від реальних. Пам'ятаючи про ці умови, соціальні мережі слід розглядати як інструмент, який можна активно застосовувати в роботі психолога.